

ETGAR KERET

ȘI, DEODATĂ,
CINEVA
BATE LA UȘĂ

Traducere din ebraică de
Gheorghe Miletineanu

HUMANITAS
fiction

Pentru Shira

Și, deodată, cineva bate la ușă

„Spune-mi o poveste“, poruncește bărbosul care șade pe canapea la mine în camera de zi. Situația, recunosc, nu e tocmai plăcută pentru mine. Eu povestirile mele le scriu, nu le povestesc. Și nici de scris nu scriu la comandă. Ultimul care mi-a cerut să-i istorisesc o poveste a fost băiatul meu. Asta s-a întâmplat acum un an. I-am povestit ceva despre o zână și despre un șoarece de câmp, nici măcar nu țin minte ce, și după două minute a ațipit. Dar situația de-acum e cu totul alta. Băiatul meu n-are barbă. Nici pistol. Și băiatul meu a cerut povestea frumos, iar omul ăsta pur și simplu vrea să mă jefuiască de o poveste.

Încerc să-i explic bărbosului că dacă o să pună pistolul înapoi în toc asta o să fie spre binele lui. Spre binele nostru. E greu să născocești o poveste când țeava unui pistol încărcat e îndreptată spre tâmpla ta. Dar omul se încăpățânează. În țara asta, îmi explică el, dacă vrei ceva atunci trebuie să obții acel ceva cu de-a sila. E nou venit din Suedia. În Suedia lucrurile stau cu totul altfel. Acolo, dacă vrei ceva, ceri politicos și de-obicei și capeți ce-ai cerut. Dar în Levantul ăsta înspăimântător și sufocant lucrurile nu stau așa. Îți ajunge o săptămână aici ca să pricepi

cum funcționează treburile. Sau mai exact, ca să înțelegi cum nu funcționează treburile. Palestinienii au cerut frumos o țară. Au primit? Sula au primit. Câteva atentate sinucigașe în autobuze cu copii, și deodată au început să fie ascultați. Coloniștii au vrut să se înceapă cu ei un dialog. S-a început? Ciuciu s-a început. Atunci au făcut urât. Au turnat nișel ulei clocotit peste grăniceri. Deodată li s-a ieșit în întâmpinare. Țara asta ascultă doar de cine e mai puternic, n-are importanță dacă e vorba de politică, de economie sau de un loc de parcare. Aici îl înțelegem doar pe cel care dovedește mai multă forță.

Suedia, țara din care a emigrat în Israel bărbosul, e un loc foarte avansat în multe domenii. Suedia nu înseamnă numai ABBA și Ikea și premiul Nobel. Suedia e o lume întregă, și fiecare lucru pe care l-au obținut, l-au obținut numai și numai cu frumosul. În Suedia el s-ar fi dus acasă la solista formației Ace of Base, ar fi bătut la ușă și i-ar fi cerut să-i cânte un cântec; ea i-ar fi pregătit un ceai, ar fi scos chitara de sub pat și i-ar fi cântat. Și totul cu zâmbet. Pe când aici? Păi dacă nu avea în mână un pistol îi făceam cu siguranță vânt pe scări.

„Uite ce-i“, încerc eu să supun chestiunea discuției. „Nici un uite ce-i“, bombăne bărbosul și trage piedica pistolului. „Sau o poveste, sau un glonț în cap.“ Înțeleg că n-am încotro. Omul e cât se poate de serios. „Doi inși stau într-o odaie“, încep eu, și, deodată, cineva bate la ușă.“ Bărbosul își îndreaptă spinarea. Pentru o clipă mi se pare că povestea l-a prins, dar nu. El ascultă altceva. Cineva într-adevăr bate la ușă. „Deschide“, îmi spune el, „și nu încerca nimic. Expediază-l de-aici cât poți mai repede, că dacă nu toate astea o să se termine rău.“ Tănărul

de la ușă face sondaje. Are de pus câteva întrebări, scurte. Despre umiditatea ridicată aici vara, și despre ce influență are asta asupra nervilor mei. Îi spun că nu sunt interesat să particip la sondaj, dar, cu toate astea, el mă dă la o parte și pătrunde în locuință. „Cine-i ăsta? mă întreabă el și-l arată pe bărbos. „E nepotul meu din Suedia“, mint eu. „A venit încoace să-l îngroape pe taică-său, care s-a prăpădit într-o avalanșă de zăpadă. Tocmai citeam testamentul. Fii bun, respectă-ne intimitatea și du-te.“ „Haide-haide!“ mă bate tânărul pe umăr. „Haide, haide, doar câteva întrebări, numai atât. Lasă-l și pe băiatu’ să câștige o pâine. Mi se plătește pe cap de locuitor.“ Se tolănește pe canapea cu clasorul lui. Suedezul se așază lângă el. Eu stau încă în picioare, încerc să par de neclintit. „Te rog să pleci“, îi spun. „Ai picat într-un moment nepotrivit.“ „Nepotrivit, a?“ Anchetatorul scoate din dosar un revolver. „De ce nepotrivit, fiindcă băiatu’ e de neam oriental? Pentru suedezi văd că ai timp berechet, dar pentru un marocan, soldat lăsat la vatră care și-a lăsat o bucată de splină în Liban, dumnealui n-are nici un minut la dispoziție.“ Încerc să-i explic că nu-i chiar așa. Că pur și simplu m-a prins într-un moment delicat cu suedezul ăsta. Dar el își apropie țeava pistolului de buze, îmi face semn să tac. „Haide-haide“, spune el, „nu-mi umbra cu pretexte. Ia loc în fotoliu și dă-i drumul, ciripește.“ „Ce să ciripesc?“ întreb eu. Adevărul e că acum chiar că sunt stresat. Și suedezul are un pistol, e foarte posibil să apară aici tensiuni, Orientul și Occidentul și alte chestii de-astea, deosebiri de mentalitate. Sau pur și simplu e în stare să explodeze fiindcă voia povestea numai pentru el, solo. „Nu mă lua cu de-astea“, amenință anchetatorul, „eu mă aprind repede.

Haide, dă-i drumul urgent la o poveste.“ „Da“, i se alătură suedezul într-o armonie surprinzătoare și-și ațintește și el asupra mea arma. Îmi dreg glasul și încep din nou, „Trei inși stau într-o odaie...“ „Fără «și, deodată, cineva bate la ușă»“, avertizează suedezul. Anchetatorul nu prea înțelege la ce se referă el, dar i se alătură în chip spontan. „Nici vorbă“, spune el, „fără bătăi în ușă. Povestește altceva, ceva nemaiauzit.“ Eu tac o clipă, trag aer în piept. Privirile celor doi sunt atintite asupra mea. Cum de ajung eu mereu în asemenea situații? Lui Amos Oz ori lui Grossman una ca asta nu li s-ar fi întâmplat niciodată. Și, deodată, cineva bate la ușă. Privirile lor concentrate devin amenințătoare. Dau din umeri. Doar asta nu vine de la mine. Nu e nimic în povestea mea legat de bătaia asta în ușă. „Descotorosește-te de el“, îmi poruncește anchetatorul, „descotorosește-te de el, oricine-ar fi.“ Eu crăp nițel ușa. Acolo e un băiat cu pizza. „Dumneata ești Keret?“ întreabă el. „Da“, spun eu, „dar n-am comandat nici o pizza.“ „Aici scrie Zamenhof paisprezece“, îmi flutură prin față un bilețel și se îndeasă înăuntru. „O fi“, spun eu, „dar eu n-am comandat nici o pizza.“ „Una mare, pentru toată familia“, se încăpățânează el. „Jumătate ananas, jumătate anșoa. E plătită. Pe credit. Dă-mi numai un bacșiș și-am zburat.“ „Și dumneata ești aici pentru poveste?“ cercetează suedezul. „Ce poveste?“ întreabă băiatul cu pizza. Se vede că minte, nu se prea pricepe la minciuni. „Scoate“, îi aruncă anchetatorul, „haide, scoate odată pistolul.“ „N-am pistol“, mărturisește curierul și scoate la iveală de sub cutia de carton un cuțit lung de măcelar, „dar o să-l tai felii-felii ca pastrama dacă nu-mi toarnă repede o drăcovenie, o maisă.“

Toți trei stau pe canapea. Suedezul în dreapta, lângă el băiatul cu pizza, în stânga anchetatorul. „Eu nu pot așa“, le spun eu, „povestea pur și simplu n-o să iasă cu toți trei aici înarmați și așa mai departe. Duceți-vă, faceți o plimbărică pe-afară, până vă-ntoarceți o să fiu gata cu ceva.“ „Căcatul ăsta o să dea telefon la poliție“, îi spune anchetatorul suedezului. „Ce crede dumnealui, că suntem făcuți cu degetul într-o zi de post?“ „Hai, zi-ne una odată și plecăm“, imploră băiatul cu pizza, „una scurtă. Nu te calici. E o perioadă dificilă. Șomaj, atentate teroriste, iranieni. Oamenii sunt însetați de altceva. Ce crezi că ne-a adus până aici, până la dumneata, pe noi, oameni ca toți oamenii, normalissimi? Disperarea, omule, disperarea.“

Eu dau din cap că înțeleg, și încep din nou. „Patru inși stau într-o odaie. E cald. Plictiseală mare. Aerul condiționat nu merge. Unul dintre ei cere o poveste. Al doilea și al treilea i se alătură...“ „Asta nu-i o poveste“, se burzuluiește anchetatorul, „asta-i o dare de seamă, e exact ce se întâmplă acum aici. Exact lucrul de care noi vrem să fugim. Nu descărca peste noi realitatea așa, ca pe-un camion cu gunoi. Pune-ți imaginația la treabă, frate, inventează, lasă-te în voia inspirației, mergi cât se poate de departe.“

Eu încep din nou. „Un om stă singur într-o odaie. E singuratic. E scriitor. Vrea să scrie o povestire. A trecut mult timp de când a scris ultima lui povestire, și îi e dor. Îi e dor de sentimentul ăsta că el creează din ce există. Da, din ce există. Fiindcă să crezi ceva din ce nu există înseamnă să născoci ceva de la un cap la altul. Nu merită osteneala și nici măcar nu e mare scofală. Dar să crezi din ce există se întâmplă atunci când descoperi ceva care

Cuprins

Și, deodată, cineva bate la ușă	7
Lieland	13
Cheesus Christ	24
Simion	30
Cu ochii închiși	37
O dimineață sănătoasă	40
Echipa	46
Pudding	52
În ultima vreme tocmai că mi se scoală	55
O împunsătură	70
Băiatul cel bine-crescut	73
Mystique	77
Creative writing	80
Guturai	86
Să-l prinzi de coadă pe cucurigu...	89
Alege o culoare	96
O vânătaie	100
Ce avem prin buzunare?	108
O karma rea	110
Ilan	120
Căteaua	124
O povestire care le întrece pe toate	128
O povestire care le întrece pe toate II	130
Unul zdravăn	131

Oul cu surpriză	140
Un peștișor de aur	145
Nu cu desăvârșire singură	151
După sfârșit	154
Un autobuz albastru mare	160
Un hemoroid	167
Septembrie tot anul	169
Joseph	173
Prânz de pomenire	176
Viață suplimentară	180
Universuri paralele	186
Upgrading	189
Guava	194
Petrecere-surpriză	197
Ce fel de animal ești tu?	219